

VOJTĚCH JAHODA (OTE)

Změny u operátora trhu v oblasti POZE

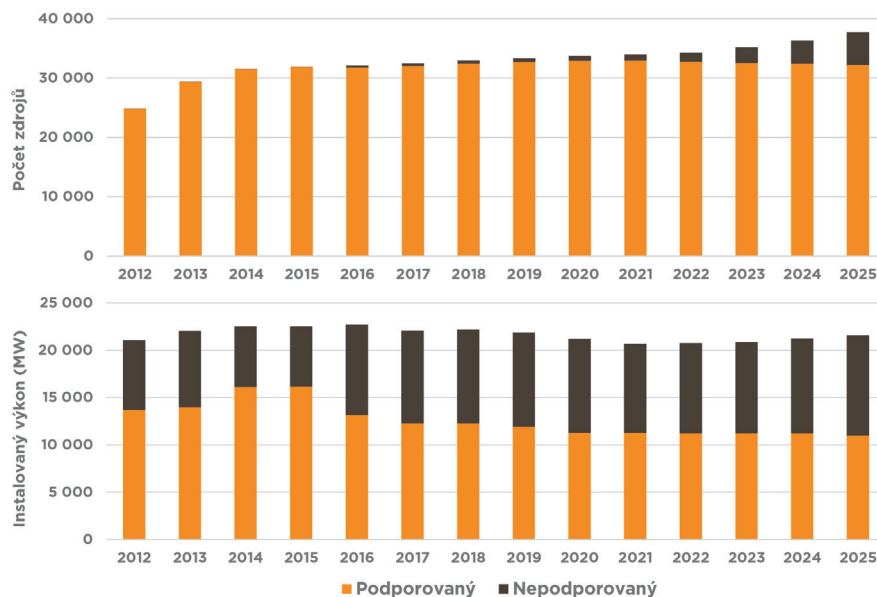
Energetický sektor v České republice prochází v posledních letech významnou transformací, která se promítá rovněž do oblasti evidence podporovaných zdrojů energie (POZE) a souvisejících procesů vykazování paliv. Pro operátora trhu a výrobce elektřiny, tepla a biometanu představují změny vyšší nároky na kvalitu a strukturu předávaných údajů, jakož i potřebu přizpůsobení interních IT systémů.

As the energy sector transforms, Czech market operator OTE is acting as a proactive partner for electricity, heat and biomethane producers. Through automation and flexible IT solutions, OTE helps market participants efficiently navigate evolving reporting and renewable energy tracking demands.

Klíčovou roli v této oblasti hraje operátor trhu (OTE), evidenční místo pro výrobce energií, který na tyto výrazné změny v energetice reaguje úpravami svého informačního systému. Úpravy přinášejí zlepšení uživatelského komfortu práce v systému, vyšší transparentnost dat a rozšíření evidence v oblasti čerpání provozní podpory a plnění environmentálních cílů České republiky.

Obrázek č. 1: Počet a instalovaný výkon zdrojů registrovaných v systému POZE

Zdroj: OTE, a.s.

NOVÁ LEGISLATIVA JAKO IMPULS PRO ZMĚNU

Zásadní změny vycházejí především z novely vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu o vykazování energie z podporovaných zdrojů. Tato novela reaguje na zákon č. 87/2025 Sb., známý jako Lex OZE III, kterým se mimo jiné měnil zákon č. 458/2000 Sb. (energetický zákon), a dále zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie. Cílem změn je především zjednodušit administrativu pro výrobce a sjednotit dosavadní výkaznictví pro účely provozní podpory, vydávání záruk původu a plnění environmentálních kritérií.

Pro výrobce z palivových zdrojů nově dochází ke konsolidaci údajů do jednoho komplexního výkazu. Data týkající se vyrobené energie výrobcí posílají do systému operátora trhu do 15. dne následujícího měsíce. Zásadní novinkou je zvýšení podpory uživatelů, a to díky vyšší míře automatizace, kdy některé dříve zadané informace budou pro vykazování předem vyplňovány ze systému OTE. Tento krok sníží předpokládanou administrativní zátěž, avšak zároveň zvýší nároky na správnost primárních dat u jednotlivých poskytovatelů.

NOVÝ FORMÁT A ŠIRŠÍ ROZSAH DAT

Jedním z nejvýznamnějších kroků je zavedení společného formátu vykazování, který sjednotí vykazování pro elektřinu, teplo i plyn (zejména biometan), rozšiřuje rozsah údajů předávaných do systému operátora trhu a zajišťuje provázání s dalšími systémy pro vydávání záruk původu nebo pro kreditový systém. Změny se dotýkají nejen struktury dat, ale i lhůt a způsobu jejich předávání. Jde o komplexní úpravu, která mění

filozofii vykazování a má dopad i na další účastníky trhu – obchodníky a provozovatele soustav.

SPECIFICKÉ ZMĚNY PRO BIOMETAN

Změna výkaznictví souvisí také se zaváděním monitoringu biometanu, resp. dodavatelsko-odběratelského řetězce souvisejícího s výrobou biometanu až po jeho spotřebu, v rámci vzniku tzv. evropské databáze biopaliv (Union Database for Biofuels, UDB), kdy se systém operátora trhu stává dílčí tzv. vnitrostátní databází (angl. national database). Předpokládáme, že v budoucnu dojde k postupnému propojení systému OTE s evropskými systémy pro sledování udržitelnosti a úspor emisí bez nutnosti rozšiřovat okruh výkazních míst.

PŘECHOD NA ČTVRTHODINOVÉ INTERVALY

Další zásadní změnou byl přechod části podporovaných výroben na čtvrt hodinové vykazování výroby. Od 1. ledna 2026 se tento režim týká zdrojů s podporou formou zeleného hodinového nebo aukčního bonusu a má rovněž dopad na obchodníky zajišťující tzv. povinný výkup v režimu výkupních cen.

Přechod na čtvrt hodinové vykazování reflektuje jednak změnu na 15minutovou zúčtovací periodu, ke které došlo v České republice k 1. 7. 2024, a jednak související změny na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu. Ty souvisí s evropským trendem zvyšování časové granularity obchodování na energetických trzích, jehož cílem je umožnit lepší integraci obnovitelných zdrojů, zvýšit bezpečnost dodávek elektřiny a zprostředkovat přesnější vyhodnocování výroby i podpory.

ÚPRAVY PORTÁLU PRO PŘEDÁVÁNÍ DAT

Vedle legislativních změn dochází k postupné modernizaci samotného portálu CS OTE, kdy základní procesy zůstávají zachovány a nové rozhraní zavádí další funkcionality a podporuje intuitivní

zadávatel dat podle současných IT trendů a požadavků na kyberbezpečnost.

REGISTRACE VÝROBEN, PODMÍNKY PODPORY

Novelizované předpisy zároveň upravují podmínky registrace výroben a nároku na podporu. Například dochází ke zjednodušení procesu uvádění výroben do provozu pro registraci provozní podpory v systému OTE. Současně se klade důraz na včasné splnění administrativních povinností, kdy výrobce musí registrovat podporu v systému OTE ve stanovené lhůtě od získání licence, jinak mu nárok na podporu nevzniká.

OTE – PARTNER PRO MĚNÍCÍ SE ENERGETIKU

Z uvedených změn je patrné, že role operátora trhu se dynamicky vyvíjí ruku v ruce s transformací celého energetického sektoru, a to nejen v oblasti evidence podporovaných zdrojů energie. OTE se neomezuje pouze na plnění legislativních požadavků, ale aktivně rozvíjí svůj informační systém tak, aby dokázal reagovat na nové výzvy s důrazem na uživatelskou přívětivost, efektivitu a transparentnost.

Právě schopnost pružně se přizpůsobovat, ať už jde o implementaci nové legislativy, zavádění pokročilých forem automatizace nebo propojení s evropskými systémy, potvrzuje, že OTE je nejen technickým správcem dat, ale i skutečným partnerem účastníků trhu. Uživatelům systému tak operátor trhu průběžně přináší řešení, která jim pomáhají zvládat rostoucí nároky na vykazování.

I do budoucna lze očekávat, že flexibilita a aktivní přístup ke změnám budou klíčové pro úspěšné působení na energetickém trhu v době, kdy energetický sektor čelí pokračujícím změnám spojeným s dekarbonizací, digitalizací a integrací evropských trhů. OTE je nadále připraven tyto výzvy aktivně reflektovat a přetvářet ve prospěch uživatelů svého systému. ■

O AUTOROVI

Vojtěch Jahoda je od roku 2015 vedoucím odboru Správa podporovaných zdrojů energie ve společnosti OTE, a.s. Kromě rozvoje evidence výrobních zdrojů spolupracuje na tvorbě a implementaci nové legislativy. Dříve působil ve společnosti ČEZ, a.s., a v Energetickém regulačním úřadě. Je absolventem Elektrotechnické fakulty ČVUT, oboru Ekonomika, řízení energetiky a elektrotechniky.

Kontakt:
vjahoda@ote-cr.cz

